

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ

**Кафедра обліку в державному
секторі економіки та сфері послуг**

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

«Особливості обліку розрахунків у міжнародній діяльності»

Студента V курсу групи ОМОм-11
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Гейни Миколи Ігоровича

Керівник: к.е.н., доцент Мельник Н.Г.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECST _____

Члени комісії:

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	3
1. Сутність міжнародного бізнесу та причини виникнення міжнародних компаній	5
2. Поняття міжнародних компаній, їх види та характеристика	17
3. Особливості звітності міжнародних компаній	22
4. Загальні характеристики та вимоги до звітності міжнародних компаній	25
Висновки	31
Список використаної літератури	33

ВСТУП

Актуальність теми. Будь-яка міжнародна компанія здійснює чималий обсяг розрахункових операцій зі контрагентами, фіскальними органами, бюджетом, працівниками, іноземними покупцями, замовниками тощо.

Розрахунки у міжнародній діяльності – це одна з потрібних складових суспільного розширеного відтворення, адже саме розрахункові операції опосередковують розподіл і перерозподіл суспільного продукту, перехід його з товарної форми в грошову і навпаки. Розрахункові операції ґрунтуються на економічному кругообігу коштів в процесі виробництва. Виникнення заборгованості за міжнародні розрахункові операції пов'язане з тим, що одночасне виконання обома сторонами зустрічних зобов'язань за договорами відбувається вкрай рідко.

Облік, контроль та аналіз розрахунків у міжнародній діяльності потребує нових, сучасних методик, підходів та новітніх облікових та аналітичних інструментів, використання яких забезпечує високий рівень управлінської ефективності.

Значний внесок щодо дослідження розрахункових операцій та розрахунків зробили багато вітчизняних і зарубіжних науковців, таких, як: Пантелєєв В. П., Сніжко О. С., Расказова Н. Ю., Безруких П. С., Чацкіс Ю. Д., Лисюк І.Ю., Козлова Е. П. Проте у більшості досліджень розрахунки у міжнародній діяльності з точки зору їх обліку, контролю та аналізу розглядаються недостатньо.

Зазначимо, що на даний час саме облік розрахунків у міжнародній діяльності має суттєву специфіку, яка пов'язана з мінливістю законодавства, процедурами публічних закупівель, специфікою відображення розрахункових операцій, їх реєстрацією. Відсутність належно організованої системи обліку, контролю та аналізу розрахунків у міжнародній діяльності ускладнює платіжну кризу, приводить до несвоєчасної оплати зобов'язань.

Метою дослідження у курсовій роботі є вивчення теоретичних основ та практичних особливостей відображення розрахунків у міжнародній діяльності.

Для досягнення поставленої мети в курсовій роботі вирішено такі завдання:

- дослідити економічну сутність, класифікацію, критерії визнання розрахунків у міжнародній діяльності;
- визначити проблематику діючої методики обліку розрахунків у міжнародній діяльності;
- дослідити особливості та дати характеристику розрахунків у міжнародній діяльності;
- описати специфіку обліку та контролю розрахунків у міжнародній діяльності;
- визначити особливості оподаткування розрахунків у міжнародній діяльності.

Об'єктом дослідження у дипломній роботі є розрахункові операції міжнародних компаній та розрахунків у міжнародній діяльності.

Предметом є діюча практика бухгалтерського обліку, контролю та аналізу розрахунків у міжнародній діяльності.

1. Економічна сутність розрахунків

Значення розрахунків в економіці країни полягає в перерозподілі грошових ресурсів між учасниками ринку та інших взаємовідносин. У системі розрахунків втілюється основна суспільна функція грошей – виступати як спосіб оплати. Правильна побудова розрахунків в економіці країни сприяє зміцненню договірної і розрахункової стійкості, виконанню зобов'язань відносно поставок продукції в певному асортименті і якості, підвищенню відповідальності за дотримання платіжної дисципліни, зменшенню дебіторської та кредиторської заборгованостей, прискоренню оборотності грошових коштів і, тому поліпшенню фінансового становища господарських суб'єктів.

В економіці України виникають різні розрахункові відносини: між державою і юридичними особами, державою і фізичними особами, юридичними та фізичними особами, між юридичними особами, між фізичними особами.

Об'єктами розрахункових операцій можуть бути операції товарного і нетоварного характеру. До товарних операцій належать розрахунки між компаніями за реалізовані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи та надані послуги, а до нетоварним - розрахунки з бюджетом за податками і платежами, з погашення кредитів, позик і сплату відсотків, перерахування страхових внесків, розрахунок з різними дебіторами і по кредиторам нетоварного операцій і т. п. Отже, розрахунки виникають з приводу сплати податків, розрахунків за товари, послуги, виплати пенсій, допомог, стипендій, оплати праці і т.д. Розрахункові взаємозв'язки вітчизняних підприємств поєднують у собі такі елементи [2, с. 21]:

- учасники розрахунків – постачальник і покупець, одержувач коштів та їх платник;
- об'єкт розрахунків – товари, послуги, роботи, інші активи, фінансові активи, фінансові вимоги і зобов'язання;

– установи, через які здійснюються платежі – суб'єкти банківської системи (банки та розрахункові центри, клірингові заклади);

– посередники – факторингові компанії, а також поручителі.

Зазначимо, що у більшості нормативних документів, які використовуються для регулювання розрахунків в економіці України, їх визначення відсутнє, хоча розрахунки супроводжують усі підприємства без винятку, а отже, є суттєвим об'єктом обліку, аналізу та контролю. Крім цього важливим для трактування терміну «розрахунки» є також підходи та критерії щодо їх визнання, а також вимоги до відображення в системі обліку.

Оскільки в економічній літературі однозначної дефініції терміну «розрахунки» немає, зупинимося на підходах різних науковців щодо їх трактування (табл.1).

Таблиця 1

Визначення поняття «розрахунки» та «міжнародні розрахунки»
в економічній літературі

Автор	Визначення
Безруких П.С	Розрахунки – це грошові взаємовідносини, що виникають між організаціями по товарних і нетоварних операціях
Чацкіс Ю.Д., Лисюк О.М., Михайлова Т.П.	Розрахунки - це система взаємовідносин між підприємствами і громадянами, заснована на грошовому погашенні вартості товарно-матеріальних цінностей, робіт, послуг
Парашутін Н.В., Козлова Е.П.	Під розрахунковими відносинами розуміють зобов'язання покупця оплатити у встановлений термін вартість матеріальних цінностей, послуг і іншої заборгованості, після виконання постачальником своїх договірних зобов'язань чи право постачальника вимагати платіж від покупця за відвантажену йому продукцію чи зроблені послуги
Колектив авторів під ред. Сухарева А.Я.	Розрахунки – здійснення платежів по грошових зобов'язаннях

Розглядаючи таблицю 1 можна зробити висновок, що розуміння вчених щодо терміну «розрахунки» відрізняються. Зокрема, окремі науковці розкривають розрахунки як систему взаємовідносин, а саме: Ю.Д.Чацкіс, О.М.Лисюк, Т.П.Михайлова, тоді як стверджують, що розрахунки – це взаємовідносини між суб'єктами господарювання.

В юридичному енциклопедичному словнику [6, с. 316] розглядається

один з їх видів, а саме – міжнародні розрахунки, які є теж важливою формою виконання платежів за грошовими зобов'язаннями.

Майже всі автори, які розглядали розрахункові операції в міжнародній торгівлі, міжнародних економічних і фінансових відносинах аналізують розрахунки як побудову і врегулювання платежів за грошовими вимогами і зобов'язаннями, або характеризують розрахунки як систему. Разом з тим всі дослідники відзначають у своїх вивченнях саме монетарний характер розрахунків як їх найважливішу рису.

Черговою рисою розрахунків є те, що практично у всіх дослідженнях зустрічається таке визначення: «Розрахунки – це... платежі...» (О.Я.Сухарев, Н.В.Парашутін, А.І.Кредісов) або: «Розрахунки – це організація платежів...» (С.Я.Боринець, Л.Н.Красавіна, І.Я.Носкова, В.Е.Рибалкін, А.С.Філіпенко). Окремі науковці, даючи визначення грошовому обігу, використовують терміни «розрахунки» і «платежі» як поняття-синоніми. Вважаємо такий підхід не зовсім точним, оскільки «платіж» є лише частиною системи розрахунків, а не навпаки. Це підтверджується Законом України «Про платіжні системи і переказ грошей в Україні», в якому основною функцією, яку повинна виконувати платіжна система, вказана саме здійснення переказу грошей. У статті 4 цього Закону визначено форми розрахунків, які можуть застосовуватися при виконанні переказу, а саме: вексельна, акредитивна, інкасова, чеками, гарантійними зобов'язаннями, тощо. Кожна з вказаних у Законі форм розрахунків припускає виконання певного ряду операцій, а безпосередньо переказу грошей стосуються лише одна [11].

Таким чином, на нашу думку, недоцільно розглядати ідентичність між платежами і розрахунками. Адже розрахунки – це поняття об'ємніше і варто погодитися з думкою тих науковців, які вважають, що розрахунки включають в себе систему організації і регулювання платежів. Разом з тим, таку рису розрахунків, як належність до системи, необхідно окремо доводити.

Отже, розрахунки підприємств є однією з неодмінних складових

суспільного розширеного відтворення. Вони опосередковують поділ і перерозподіл суспільного продукту, перехід з товарної форми в грошову, і навпаки. Розрахунки базуються на економічній основі кругообігу грошових коштів і виступають як система економічних відносин усіх суб'єктів господарювання.

Зазначимо, що на цей час замало уваги в спеціальній як наукових так і нормативних джерелах приділяється розумінням «форми розрахунків» та «видів розрахунків».

Чинним законодавством визначено самостійний вибір підприємством форми для здійснення розрахунків. Разом із тим, діюче законодавство визначає порядок здійснення розрахунків. До таких документів відносяться Цивільний кодекс, Господарський кодекс, Закон «Про банки і банківську діяльність», Закон «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті. Проте дані документи не включають формулювання поняття «форма розрахунків», а також не поділяють порядок застосування таких категорій, як «види розрахунків», «платіжні інструменти», «види безготівкових розрахунків» тощо.

У Цивільному кодексі міститься формулювання: «...розрахунки за участю фізичних осіб, не пов'язані із здійсненням ними підприємницької діяльності, можуть провадитися у готівковій або в безготівковій формі за допомогою розрахункових документів у електронному або паперовому вигляді». Також даним документом детально описується сфера застосування та специфіка безготівкових розрахунків, а саме: розрахунки із застосуванням платіжних доручень, акредитиви, розрахункові чеки, розрахунки за інкасо, а також інші розрахунки, передбачені законодавством, банківськими правилами та звичаями ділового обороту [27].

На думку науковців такий підхід до змісту «форми розрахунків» та «видів розрахунків», не є вірним, адже має місце термінологічне непорозуміння. Разом з тим, тлумачення «форми безготівкових розрахунків»

детально наведено у Законі про платіжні системи: «...гроші існують у готівковій формі (грошових знаках або у безготівковій формі (записів на рахунках у банках)». Отже, форми та види безготівкових розрахунків у чинному законодавстві детально економічно обґрунтовуються, але їх визначення є неповним [5].

Господарський кодекс за формою відрізняє розрахунки як безготівкові та готівкові: «...платежі за грошовими зобов'язаннями, що виникають у господарських відносинах, здійснюються у безготівковій формі або готівкою через установи банків, якщо інше не встановлено законом» [7]. Разом із тим в Господарському кодексі також вживається термін «форми безготівкових розрахунків», до яких відносяться платіжні вимоги, платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення, чеки, векселі, банківські платіжні картки та інші кредитові та дебетові платіжні інструменти, які застосовуються у міжнародній банківській практиці.

Закон «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» характеризує форми та види розрахунків, які застосовуються при проведенні переказу, вказуючи при цьому, що для його проведення можуть використовуватися кошти як у готівковій, так і в безготівковій формі [11].

В діючій редакції Закону «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» використовується термін не «форми безготівкових розрахунків», а «види», що є повністю погодженим формулюванням із нормами Цивільного кодексу щодо визначення форм та видів розрахунків.

Поняття безготівкової та готівкової форми розрахунків міститься також в Законі «Про банки і банківську діяльність»: «...банківські розрахунки проводяться у готівковій та безготівковій формах згідно зі правилами, встановленими нормативно-правовими актами Національного банку України» [10].

В Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті вказується, що даний нормативний документ встановлює лише загальні правила, види і стандарти розрахунків юридичних і фізичних осіб та

банків у грошовій одиниці України на території України [23].

Отже, безготівкові розрахунки приймаються як форма розрахунків, а подальша класифікація окремо безготівкових розрахунків проходить за напрямками видами, правилами, стандартами, порядком та способами розрахунків. Проаналізуємо вживання термінів «форми» та «види» розрахунків у чинних нормативних документах (табл. 2):

Таблиця 2

Види та форми розрахунків згідно з нормативними документами

Нормативний документ	Форми розрахунків	Види розрахунків
Цивільний кодекс України	Готівкова та безготівкова	Поняття «види» застосовується для класифікації безготівкових розрахунків
Господарський кодекс України	Готівкова та безготівкова	Поняття «види» не застосовується. Для класифікації безготівкових розрахунків використовується поняття «форми безготівкових розрахунків»
Закон України «Про банки і банківську діяльність»	Готівкова та безготівкова	Поняття «види» не застосовується. Для класифікації безготівкових розрахунків використовуються «підстави здійснення безготівкових розрахунків» (розрахункові документи) та «платіжні інструменти»
Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»	Готівкова та безготівкова	Поняття «види» застосовується для класифікації безготівкових розрахунків та вказується, що вони визначаються законами та прийнятими на їх основі нормативно-правовими актами НБУ
Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»	Готівкова та безготівкова	Поняття «види» не застосовується
Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті	Безготівкова	Вживається поняття «види»: встановлює загальні правила, види і стандарти безготівкових розрахунків

Наведена у таблиці 2 інформація дає можливість сформулювати висновок про те, що чинне законодавство визначає, що під формами розрахунків розуміють безготівкової та готівкової форми, тоді як поняття «види розрахунків» застосовується виключно щодо безготівкових розрахунків.

Характерною ознакою також є те, що науковці-дослідники в галузі банківської справи та фінансів аналізують у своїх роботах лише безготівкові розрахунки, оскільки вони в економіці країни займають приблизно 80-90 відсотків усього грошового обігу.

Відносно форми розрахунків, у спеціальній літературі зустрічається безліч визначень, зокрема: «...це врегульовані законодавством способи виконання через банки грошових зобов'язань організацій [8, с. 130]. Такий підхід не повністю відображає природу форми розрахунків, оскільки вони практично прирівнюються до способів платежу, адже їх складовими форми розрахунків є місце розрахунків, час, валюта та спосіб платежу [1, с.79]. Наступне визначення: «...під формою розрахунків розуміють врегульовані законодавством умови платежу, які мають специфічні особливості щодо порядку зарахування коштів на рахунок кредитора, видів платіжних документів, які використовуються та процедури документообігу [4, с.106]», або «...сукупність норм, які визначають зовнішні ознаки і реквізити розрахункових документів, порядок і прийоми їх заповнення, операційної обробки, руху по встановленій схемі документообігу, способи пересилки, реєстрації, обліку, тощо [13, с.22]».

Отже, можна узагальнити, що форма розрахунків – це направлена на погашення грошового зобов'язання сукупність діянь, які зовні виражаються в обранні форми грошових коштів, за допомогою яких здійснюватиметься це погашення. Саме таке визначення виділяє дві форми розрахунків: готівкову та безготівкову.

На думку окремих науковців, доцільно відійти від поняття «форми безготівкових розрахунків» та замінити його на «види безготівкових

розрахунків», проте сумнівно, що такий перехід здійсниться швидко, оскільки в практичній діяльності звичним є поняття «форми безготівкових розрахунків», яке дійсно ототожнюється із формами розрахунків.

Вид безготівкового розрахунку означає спосіб здійснення розрахунку за допомогою тих платіжних інструментів, що передбачені, визначені та врегульовані діючим законодавством. Поняття «форма» відображає правову форму дій дебітора та кредитора, а також банків щодо здійснення розрахунків в безготівковій формі. Таким чином, вид безготівкового розрахунку відповідно до діючого законодавства – це лише форма здійснення безготівкового розрахунку.

Класифікація розрахункових операцій подана на рис. 1.

Примітка. Сформовано на основі [15]

Рис. 1. Класифікація розрахункових операцій

Наведена класифікація є узагальненням та систематизацією наукових підходів до класифікації розрахункових операцій в економіці України в цілому та в державному секторі зокрема. Така класифікація дозволяє охопити усі фактори, які впливають на розрахункові операції, допускає можливість встановити джерело, що значно полегшує управління конкретним видом розрахункових операцій. Класифікація є необхідною для полегшення практичного використання та дозволяє простежити взаємовідносини між групами різних факторів.

2. Особливості розрахунків у міжнародній діяльності

Міжнародні розрахунки (англ. – international settlements) це система регулювання платежів, які здійснюються грошовими коштами, вимогами і зобов'язаннями, виникають у процесі економічних, політичних і культурних відносини між юридичними (фізичними) особами різних країн.

Міжнародні розрахунки, як явище в міжнародній економіці, включають в себе умови, порядок розрахунків, які закріплено в національному законодавстві, у міжнародних документах, а також банківські операції їх виконання.

Міжнародні розрахунки є складовою міжнародної торгівлі, під якою розуміють форму міжнародних економічних зв'язків, яка передбачає обмін (як правило грошовий) товарами, послугами та результатами діяльності між країнами.

На практиці міжнародні розрахунки передбачають взаємні двобічні розрахунки і платежі між юридичними (фізичними) особами різних, які обумовлені фаховими інтернаціональними правовими документами, договорами або контрактами. Міжнародні розрахунки здійснюються безпосередньо через банківські системи із використанням платіжних засобів. Міжнародні розрахунки ґрунтуються на принципах, які закріплені Женевською міжнародною конвенцією та директивами Міжнародної торгової палати.

Таблиця 2

Визначення поняття «міжнародні розрахунки»
в економічній літературі

Автор	Визначення
Боринець С.Я.	У процесі зовнішньоекономічної діяльності виникають платежі по грошових вимогах і зобов'язаннях. Міжнародні розрахунки - це система організації і регулювання платежів у сфері міжнародних економічних відносин
Красавіна Л.Н.	Міжнародні розрахунки - регулювання платежів по грошових вимогах і зобов'язаннях, що виникають у зв'язку з економічними, політичними і культурними відносинами між юридичними особами і громадянами різних країн
Кредісов А.І., Березовенко С.М., Волошин В.В. та інші	Міжнародні розрахунки - це здійснення платежів по грошових вимогах і зобов'язаннях, що виникають у зв'язку з економічними, політичними і культурними відносинами між юридичними особами і громадянами різних країн. В економічній сфері вони охоплюють розрахунки по зовнішній торгівлі товарами і послугами, а також некомерційним операціям, кредитам, руху капіталу між країнами
Носкова І.Я.	Міжнародні розрахунки - це регулювання платежів по грошових вимогах і зобов'язаннях у зв'язку з економічними і культурними відносинами між юридичними особами і громадянами різних країн. Розрахунки здійснюються безготівковим шляхом через банки насамперед по зовнішній торгівлі, а також по послугах і некомерційних операціях, кредитам і руху капіталів між країнами
Рибалкін В.Е.	Грошові вимоги і зобов'язання у валюті виникають на основі економічних, політичних, культурних, науково-технічних відносин між державами, юридичними і фізичними особами, що знаходяться на території різних країн. Міжнародні розрахунки являють собою організацію і регулювання платежів по вище зазначених грошових вимогах і зобов'язаннях
Філіпенко А.С.	Міжнародні розрахунки – система регулювання платежів по повних грошових вимогах і зобов'язаннях, що виникають між державами, організаціями і громадянами, які знаходяться на території різних країн, на підставі економічних, політичних, науково-технічних і інших відносин

Безпосередні розрахунки взаємовідносин за міжнародними економічними і кредитними контрактами регулюються двосторонніми угодами (контрактами) між країнами-партнерами.

Міжнародні розрахунки проводяться банківськими установами в безготівковій формі, які їх готують, кредитують і гарантують. Банківські установи використовують свої зарубіжні відділення та кореспондентські відносини з іноземними банківськими установами використовуючи рахунки Лоро, Ностро, Кореспондентські.

У міжнародних розрахунках використовуються здебільш валюти головних країн, лише іноді валютні одиниці, а при особливій ситуації - золото, яке також є засобом платежу.

Зазначимо, що міжнародні розрахунки через свою специфіку вимагають належної кваліфікації банківських працівників і залежать від міжнародних валютно-фінансових та платіжних зовнішньоекономічних угод. Міжнародні розрахунки тісно пов'язані з поняттями валютних і кредитних операцій.

До сфери міжнародних розрахунків відносяться:

- розрахунки за товари і послуги в зовнішньоекономічній торгівлі;
- розрахунки за некомерційними операціями;
- розрахунки за кредитами і операції з руху капіталу між країнами.

Основними суб'єктами міжнародних розрахунків є:

1. Імпортер: фізична або юридична особа, яка займається підприємницькою діяльністю на території власної країни та отримує з-за кордону товари, продукцію, роботи, послуги, необхідні для здійснення своєї діяльності.

2. Експортер: фізична або юридична особа, яка займається підприємницькою діяльністю на території власної країни та одночасно поставляє за кордон товари, продукцію, роботи, послуги за договором, укладеним з іноземною фірмою-імпортером.

3. Банк імпортера: банківська установа, в якій обслуговується імпортер або якій він доручає здійснити міжнародну розрахункову операцію. Залежно від фінансового інструмента, за допомогою якого здійснюється міжнародна операція, банк імпортера може іменуватися як банк-емітент, інкасуєчий банк,

виконуючий банк тощо.

4. Банк експортера: банк, в якому обслуговується експортер або якому він доручає здійснити міжнародну розрахункову операцію. Залежно від характеру операції, банк-експортер іменуватися як банк-бенефіціар, авізуючий банк, банк-ремітент, виконуючий банк тощо.

Основними об'єктами системи міжнародних розрахунків є:

- товари, продукція, роботи, послуги, які експортер передає імпортеру згідно з домовленостями за контрактом;
- грошові кошти, їх еквіваленти або цінні папери, якими імпортер розраховується з експортером;
- фінансові інструменти, за допомогою яких відбувається розрахунок між експортером та імпортером.

На нашу думку саме фінансовий інструмент є найважливішим об'єктом, оскільки від його типу залежать всі взаємозв'язки між суб'єктами міжнародної системи, тривалість процесу розрахунку, рівень ризику, що виникає в момент здійснення ЗЕД.

До особливостей міжнародних розрахунків можна віднести:

- імпортери, експортери та їх банківські установи входять у відносини, відокремлені від контракту та пов'язані з оформленням, пересиланням, обробкою товарних та платіжних документів;
- розрахунки регулюються не лише національним законодавством, а й міжнародними правилами і звичаями;
- розрахунки є предметом уніфікації, що зумовлено глобалізацією економічних зв'язків та універсалізацією банківських операцій. Наприклад, Женевські конвенції (вексельні та чекові) полегшують використання векселів і чеків в міжнародних розрахунках. Міжнародна торгова палата, яка створена в Парижі на початку ХХ століття, розробляє і видає Уніфіковані правила і звичаї для документарних акредитивів, Уніфіковані правила по інкасо, Уніфіковані правила для договірних гарантій тощо
- розрахунки мають строго документарний характер, тобто

виробляються для здійснення фінансових (векселі, чеки, платіжні розписки) і комерційних (рахунки-фактури, транспортні документи), страхові документи, сертифікати, що підтверджують країну походження, вагу, якість або аналіз товарів, перетин ними кордону тощо;

– розрахунки відбуваються в різних валютах, що визначає зв'язок з валютними операціями і породжує валютні ризики.

Вибір форми міжнародні розрахунків і специфіку їх проведення обумовлюють у зовнішньоекономічному контракті.

Відповідно до Уніфікованих правил та звичаїв для документарних акредитивів прийнято, що акредитив – це угода, в якій банк зобов'язується на прохання клієнта зробити оплату документів третій особі (бенефіціару) або зробити оплату (акцепт) переказного векселя, виставленого бенефіціаром, або негоціацію (купівлю документів).

Розглянемо види акредитивів у міжнародних розрахунках:

- відкличний та безвідкличний;
- підтверджений та непідтверджений;
- поновлюваний (роloverний);
- переказний (трансферабельний), який може бути переведений один раз повністю або частково іншим бенефіціаром;
- покритий (переказ валюти, депозит) і непокритий;
- акцептний (передбачає акцепт тратти банком-емітентом);
- документарний і грошовий (іменний документ, який містить доручення про виплату грошей одержувачу), наприклад циркулярний акредитив з вільною негоціацією;
- резервний та гарантійний.

Акредитивна форма міжнародних розрахунків є найскладнішою та високовартісною. За авізування, підтвердження чи перевірку документів, банки стягують вищий платіж, ніж за іншими формами розрахунків. Для експортера акредитив найвигідніший, оскільки містить зобов'язання банку здійснити платіж та у більшості випадків забезпечує швидке отримання

валютної виручки.

При інкасовій формі міжнародних розрахунків банк за дорученням клієнта отримує платіж від імпортера, зараховує ці кошти в банку на рахунок експортера. Відповідно до Уніфікованих правил інкасо всі ці операції здійснюються банківськими установами на основі регламентів (вимог) експортера.

Учасниками інкасової форми розрахунків у міжнародній практиці є:

- довіритель-клієнт, який доручає інкасову операцію своєму банку;
- банк-ремітент, якому доручає довіритель операцію з інкасування;
- інкасуєчий банк, який отримує від іноземного імпортера валютні кошти;
- представляючий банк – робить представлення документів (з документарного інкасо) імпортеру-платнику;
- платник.

В міжнародній практиці розрізняють два види інкасового доручення: той, за яким документи видаються платнику проти платежу (Д/П) і проти акцепту (Д/А). У міжнародній практиці іноді документи видаються імпортеру до оплати за умови його письмового зобов'язання здійснити платіж у строк.

Інкасова форма розрахунків пов'язана з кредитними операціями, тому що банк може врахувати перекладної вексель (тратту) або під комерційні документи надати експортеру кредит.

Просте (чисте) інкасо означає стягнення платежу тільки за фінансовими документами; документарне (комерційне) інкасо – передбачає інкасування фінансових документів, та супроводжуючих комерційних документів.

При інкасо банківськими установами на них не лежить зобов'язання з оплати документів, а експортер несе ризик відмови від платежу імпортера. Крім того, при такій формі розрахунків мобілізуються ресурси експортера в силу значного розриву в часі між відвантаженням товару і надходженням валютної виручки на рахунок експортера. Для усунення цього недоліку

практикується (іноді) телеграфне інкасо та платіжна гарантія банку за дорученням імпортера. Умовою інкасової форми міжнародних розрахунків є довіра експортера до платоспроможності імпортера та його добросовісності.

Економічний зміст банківських переказів в міжнародних розрахунках залежить від того, чи здійснюється оплата за товари, продукцію, роботи, послуги до їх поставки (авансові платежі) або після їх отримання імпортером (розрахунки у формі відкритого рахунку). Згідно з міжнародною практикою платежі в формі авансу складають в межах 10-33% від суми контракту і слугують гарантією угоди, а також часткового кредитування експортера імпортером.

У міжнародних розрахунках авансові платежі займають важливе місце. При міжнародних розрахунках за відкритим рахунком імпортер практикує періодичні платежі експортеру після одержання товару з використанням банківського переказу. Дана форма міжнародних розрахунків пов'язана з кредитом по відкритому рахунку та застосовується при регулярних поставках, коли довіра підкріплюється тривалими діловими відносинами. При взаємних поставках розрахунків за відкритим рахунком відбивається на контокорренті та супроводжується двостороннім кредитуванням і заліком взаємних вимог.

Розрахунки за компенсаційними угодами здійснюються в загальноприйнятих в міжнародній практиці формах (відкритий рахунок, акредитив та ін.). У міжнародних розрахунках застосовуються переказні векселі, чеки, кредитні картки.

Під впливом науково-технічної революції в міжнародних розрахунках активно впроваджуються інформаційні технології. Інформація по міжнародних розрахунках передається через систему Свіфт.

Міжнародні розрахункові відносини – це сукупність суспільних відносин, які складаються при функціонуванні іноземної валюти у світовому господарстві й обслуговують взаємний обмін результатами діяльності окремих економік. МРВ опосередковують міжнародні

економічні відносини у сфері виробництва, споживання та розподілу.

МРВ залежать від рівня розвитку економіки країни, від співвідношення сил між різними країнами, від характеру взаємовідносин між ними. МРВ є вторинними, характер їх функціонування впливає зворотним чином на розвиток національних господарств країн, які проявляються через валютну систему.

Міжнародна валютна система (МВС) – це форма організації, а також регулювання валютних відносин, закріплена національним законодавством країни та міждержавними угодами.

До основних видів валютних систем відносяться:

Національні валютні системи (НВС) – валютні системи, закріплені національним законодавством певної країни але з врахуванням міжнародного права. НВС є відносно самостійною складовою частиною грошової системи країни, що виходить за правові рамки та державно-правовою формою організації валютних взаємовідносин країн з іншими країнами та міжнародними економічними й політичними структурами.

Метою НВС є забезпечення постійних розрахунково-платіжних відносин національних економічних суб'єктів із зовнішнім світом, нагромадження золотовалютних резервів та використання їх у суспільних інтересах та регулювання валют і валютних відносин.

Особливості функціонування НВС визначаються станом і рівнем розвитку національної економіки та зовнішньоекономічними зв'язками країни.

Міжнародна (регіональна) валютна система (РВС) є договірно-правовою формою організації валютних відносин між групою країн, яка закріплена відповідними міжнародними угодами.

Світова валютна система (СВС) – це спеціально розроблена сторонами форма міжнародних валютних відносин, закріплена міждержавними угодами.

До елементів НВС належать :

– національна валюта;

- умови конвертованості національної валюти;
- курс національної валюти;
- паритети національної та іноземної валюти;
- валютні обмеження;
- регулювання міжнародної валютної ліквідності всередині країни;
- регламентування використання міжнародних кредитних коштів ;
- регламентування міжнародних розрахунків країни;
- режим національного золотовалютного ринку;
- національні органи регулювання валютних відносин країни.

До елементів СВС належать:

- резервні валюти та міжнародні розрахунки;
- умови обопільної конвертації валюти;
- регламентування режимів валютних курсів;
- стандартизований режим валютних паритетів;
- міжнародне регулювання валютних обмежень;
- міжнародне регулювання валютної ліквідності;
- уніфікація вимог щодо використання міжнародних кредитних коштів;
- уніфікація основних форм міжнародних розрахунків;
- режим світових (міжнародних) золотовалютних ринків;
- міжнародні органи регулювання МВВ.

У міжнародних розрахунках валюта – це гроші (грошові знаки), які використовуються в МВВ і забезпечують взаємозалежність між національним та світовим господарствами.

У міжнародних розрахунках розрізняють такі види валют:

- національна валюта – встановлена законодавством держави грошова одиниця;
- іноземна валюта – грошова одиниця іншої держави, яка використовується в міжнародних розрахунках.

За рівнем конвертованості валют їх поділяють:

- вільноконвертована валюта – валюта, яка обмінюється без будь-яких

обмежень на іншу міжнародну валюту. Фактично такою вільноконвертованою вважається валюта тих країн, де відсутні обмеження щодо поточних операцій та платіжного балансу.

- частково конвертована валюта – та валюта, на операції з якою існують певні валютні обмеження, тобто вона є конвертованою лише для окремих країн (груп країн) та окремих міжнародних розрахунків.

- замкнуті валюти – ті валюти, на які існують абсолютні валютні обмеження, тобто заборона їх обміну.

- резервні валюти – ті валюти, які виконують функцію міжнародного резервного платіжного засобу. Вони слугують основою для визначення валютного паритету та курсу валют для інших країн. Резервні валюти також використовуються при проведенні валютної інтервенції а також з метою врегулювання курсів валют країн-учасників міжнародних об'єднань, чи валютних систем.

Перевагою для держави, національна валюта якої є резервною, є те, що країна може покривати дефіцит платіжного балансу національною валютою. Це сприяє зміцненню конкурентних позицій національних корпорацій на світовому ринку. Але з другого боку, існують й зобов'язання країни, у якої валюта має статус резервної.

Валютний курс в міжнародних розрахунках – це ціна грошової одиниці однієї країни, виражена в грошових одиницях валюти іншої країни. Для встановлення валютного курсу використовують валютний паритет, який є співвідношенням між двома валютами, встановленим в законодавчому порядку.

Призначенням валютного курсу в міжнародних розрахунках є :

- взаємний обмін валютами при міжнародній торгівлі, руху капіталів і кредитів;

- порівняння цін на світовому та національному ринках;

- періодична переоцінка активів та зобов'язань у національній та іноземній валюті.

3. Особливості та завдання обліку розрахунків у міжнародній діяльності

З точки зору обліку, розрахунки та розрахункові операції (в тому числі й міжнародні) є вагомим об'єктом обліку та відображаються як динамічний процес: проведення платежів за товари, роботи, послуги, а також як статичний об'єкт: заборгованість (дебіторська чи кредиторська) між суб'єктами розрахункових операцій.

Розглядаючи завдання обліку міжнародних розрахунків в системі управління міжнародною компанією, можна виділити такі основні напрямки:

- своєчасне і правильне документування операцій руху грошових коштів і міжнародних розрахунків;
- контроль за правильними і своєчасними розрахунками з бюджетом, банком, персоналом;
- контроль за дотриманнями форм міжнародних розрахунків, зафіксованих в договорах з покупцями і постачальниками;
- своєчасна вивірка розрахунків з дебіторами і кредиторами для виключення простроченої заборгованості з міжнародних розрахунків.

В бухгалтерському обліку міжнародні розрахунки характеризуються як оформлені договором цивільно-правові відносини, в силу яких одна сторона зобов'язана здійснити на користь іншої сторони певні дії або утриматись від певних дій, так як сума коштів, яка повинна бути сплачена на певну дату в майбутньому, або існуючі (завдяки минулим операціям чи подіям) зобов'язання підприємства щодо передачі певних активів чи надання послуг іншому підприємству у майбутньому.

Правильна організація і побудова обліку міжнародні розрахунки мають велике значення, оскільки забезпечують швидке завершення кругообороту оборотних коштів, перехід їх з товарної форми в грошову, створюють необхідні умови для безперебійної оплати придбаних товарно-матеріальних цінностей.

Таким чином, у під поняттям «міжнародні розрахунки» у бухгалтерському обліку мають на увазі:

- здійснення оплати зарубіжним фізичним та юридичним особам за отримані товари, роботи, послуги, роботу, матеріальні та нематеріальні активи шляхом перерахування або видачі грошових коштів, передачі товарів, виконання робіт або надання послуг, передачі права власності на акції, облігації або частину власного капіталу та (або) інших матеріальних та нематеріальних активів;

- одержання від зарубіжних фізичних і юридичних осіб товарів, робіт, послуг, акцій, облігацій або частини власного капіталу або інших матеріальних і нематеріальних активів на правах покупця, замовника тощо;

- одержання від зарубіжних фізичних і юридичних осіб коштів, товарів, робіт, послуг, акцій, облігацій або частини власного капіталу та інших матеріальних і нематеріальних активів у порядку оплати попередньо переданих товарів, робіт, послуг та інших матеріальних чи нематеріальних активів;

- передача готової продукції, товарів, виконання робіт або надання послуг, передачі право власності на акції, облігації або частину статутного капіталу та інших матеріальних і нематеріальних активів зарубіжних фізичних і юридичних осіб на правах постачальника (підрядника) іншим юридичним і фізичним особам.

Міжнародні розрахунки становлять підвищену складність не тільки на етапі документального оформлення. На наш погляд, можна виділити наступні особливості, які неминуче з'являються в обліку при міжнародних розрахунках:

- облік господарських операцій в іноземній валюті;
- необхідність відокремленого обліку операцій на зовнішньому і внутрішньому ринку;
- особливості оподаткування міжнародних розрахунків;

– бухгалтерська, податкова, статистична та управлінська звітність, яку необхідно вести при появі в обліку операцій із міжнародних розрахунків.

Розглянемо докладніше специфіку господарських операцій в міжнародних розрахунках.

У бухгалтерському обліку імпортований товар повинен бути оприбуткований на дату переходу права власності на нього (навіть якщо цей товар ще знаходиться в дорозі), валютна сума контракту перераховується в гривневий еквівалент по курсу на цю дату. Виникає необхідність враховувати курсові різниці.

Як правило, при здійсненні імпортованого контракту спочатку необхідно провести оплату постачальнику. У більшості випадків платіж здійснюється в іноземній валюті. Для цього компанія повинна мати валютний рахунок в банку і оформити паспорт зовнішньоекономічної угоди. Виникає необхідність відображати операції з валютного рахунку.

Співробітники, які відправляються у відрядження за кордон, наприклад, на укладення контракту, звітують авансовим звітом. Облік авансових звітів у валюті викликає масу різних питань. Те ж саме стосується обліку операцій по банківських картах у валюті.

На практиці міжнародні компанії стикаються з великою кількістю операцій, пов'язаних з урахуванням операцій у валюті. До них можна віднести операції з придбання та продажу валюти, облік кредитів в іноземній валюті, облік взаєморозрахунків у валюті. Для того, щоб впевнено вести облік потрібно аналізувати різні норми як вітчизняного так і міжнародного законодавства.

У Цивільному кодексі є норма, згідно з якою використання іноземної валюти, а також платіжних документів в іноземній валюті при здійсненні розрахунків на території держави допускається у випадках, в порядку та на умовах, визначених законом. Використання іноземної валюти допускається, але тільки у випадках, які прямо обумовлені в законодавстві. Деякі міжнародні компанії пропонують своїм покупцям перейти на розрахунки у

валюті, проте цивільне законодавство передбачає, що розрахунки на території України здійснюються тільки в гривнях.

Це означає, що між міжнародною компанією (або компаніями) ціна в договорі може встановлюватися в валюті або в умовних одиницях. При цьому в договорі можна узгодити курс, за яким ціна буде перераховуватися в гривні. Якщо такого пункту в документі немає, то застосовується офіційний курс. У зв'язку з цим в гривневому вираженні можливі суттєві коливання. Звідси виникає необхідність враховувати взаєморозрахунки за встановленим курсом і в гривні.

Наступною особливістю обліку міжнародних розрахунків є необхідність ведення окремого обліку за операціями на внутрішньому і зовнішньому ринку. Це обумовлено, в першу чергу, оподаткуванням ПДВ. Оскільки облік експортних операцій необхідно вести в розрізі кожного контракту, то виникає необхідність ведення аналітичного обліку кожної «товарної партії».

За експортними операціями платники податків мають право застосовувати ставку ПДВ 0%. Це вигідно міжнародним компаніям, адже обчислений в бюджет ПДВ дорівнює нулю. Звідси впливає необхідність ведення окремого обліку операцій на внутрішньому і зовнішньому ринку не тільки для цілей податкового обліку, а й для цілей управлінського обліку, оскільки будь-якого керівника повинні цікавити обсяги доходів і витрат, як за зовнішнім ринку, так і за внутрішнім. На основі такої інформації можна прогнозувати подальші плани компанії щодо зовнішньоекономічної діяльності.

Окреме важливе питання – оподаткування експортно-імпортних операцій, контрактів. Необхідно зауважити, що імпортні операції враховуються окремо від експортних, так як існують значні відмінності в оподаткуванні даних операцій. Через кризу багато компаній стали співпрацювати з країнами ЄС, через заборону торгівлі з РФ. Всі тонкощі необхідно знати і враховувати при формуванні своєї податкової звітності,

інакше можна зіткнутися з проблемою постійних і великих штрафів з боку перевіряючих податкових органів.

Окремо доцільно розглянути звітність за МСФЗ. В Україні всі компанії складають бухгалтерську звітність відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку (НП(С)БО). Фінансова звітність, підготовлена відповідно до НП(С)БО, в першу чергу задовольняє потреби податкових і інших органів. У ній досить багато зайвої і малозрозумілої для зарубіжних інвесторів інформації. Але з недавнього часу ряд вітчизняних компаній зобов'язані надавати звітність за МСФЗ. Надаючи звітність за МСФЗ, наші компанії можуть вийти на фондові ринки в багатьох країнах світу, підвищити керованість компанії, адже дані обліку за МСФЗ можна використовувати як основу для управлінського обліку, а також отримати повне розуміння реальної вартості їх бізнесу.

Для підвищення ефективності та оперативності процесів, а також для зручності роботи фахівці міжнародних компаній використовують для міжнародних розрахунків автоматизовані інформаційні облікові системи (наприклад, система автоматизації «1С: Підприємство» будь-яких версій і конфігурацій).

У зв'язку із частковою заборною російських програмних продуктів, компаніям доцільно звернути увагу на безліч програмних продуктів різних західних розробників, такі як Ахарта або Microsoft Navision: всі ці засоби автоматизації застосовуються, в тому числі, для підготовки пакету документів та здачі звітів для міжнародних розрахунків. Але, як показує практика, західні розробники не завжди встигають гнучко реагувати на постійні зміни податкового і бухгалтерського вітчизняного законодавства. Крім того, добре структуровану інформацію з питань обліку зовнішньоекономічних операцій можна знайти на різних Інтернет ресурсах, (наприклад, на інформаційному порталі ІТС, розробленому компанією 1С).

ВИСНОВКИ

Проведено дослідження дозволяє узагальнити, що форма розрахунків – це направлена на погашення грошового зобов'язання сукупність діянь, які зовні виражаються в обранні форми грошових коштів, за допомогою яких здійснюватиметься це погашення. Саме таке визначення виділяє дві форми розрахунків: готівкову та безготівкову.

Міжнародні розрахунки (англ. – international settlements) це система регулювання платежів, які здійснюються грошовими коштами, вимогами і зобов'язаннями, виникають у процесі економічних, політичних і культурних відносини між юридичними (фізичними) особами різних країн. Міжнародні розрахунки, як явище в міжнародній економіці, включають в себе умови, порядок розрахунків, які закріплено в національному законодавстві, у міжнародних документах, а також банківські операції їх виконання.

Міжнародні розрахунки є складовою міжнародної торгівлі, під якою розуміють форму міжнародних економічних зв'язків, яка передбачає обмін (як правило грошовий) товарами, послугами та результатами діяльності між країнами. До сфери міжнародних розрахунків відносяться: розрахунки за товари і послуги в зовнішньоекономічній торгівлі; розрахунки за некомерційними операціями; розрахунки за кредитами і операції з руху капіталу між країнами.

З точки зору обліку, розрахунки та розрахункові операції (в тому числі й міжнародні) є вагомим об'єктом обліку та відображаються як динамічний процес: проведення платежів за товари, роботи, послуги, а також як статичний об'єкт: заборгованість (дебіторська чи кредиторська) між суб'єктами розрахункових операцій.

Розглядаючи завдання обліку міжнародних розрахунків в системі управління міжнародною компанією, можна виділити такі основні напрямки: своєчасне і правильне документування операцій руху грошових коштів і міжнародних розрахунків; контроль за правильними і своєчасними розрахунками з бюджетом, банком, персоналом; контроль за дотриманнями

форм міжнародних розрахунків, зафіксованих в договорах з покупцями і постачальниками; своєчасна вивірка розрахунків з дебіторами і кредиторами для виключення простроченої заборгованості з міжнародних розрахунків.

В бухгалтерському обліку міжнародні розрахунки характеризуються як оформлені договором цивільно-правові відносини, в силу яких одна сторона зобов'язана здійснити на користь іншої сторони певні дії або утриматись від певних дій, так як сума коштів, яка повинна бути сплачена на певну дату в майбутньому, або існуючі (завдяки минулим операціям чи подіям) зобов'язання підприємства щодо передачі певних активів чи надання послуг іншому підприємству у майбутньому.

Міжнародні розрахунки становлять підвищену складність не тільки на етапі документального оформлення. На наш погляд, можна виділити наступні особливості, які неминуче з'являються в обліку при міжнародних розрахунків: облік господарських операцій в іноземній валюті; необхідність відокремленого обліку операцій на зовнішньому і внутрішньому ринку; особливості оподаткування міжнародних розрахунків; бухгалтерська, податкова, статистична та управлінська звітність, яку необхідно вести при появі в обліку операцій із міжнародних розрахунків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агафонова Н.В. Правовий режим акредитиву як форми безготівкових розрахунків: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Н. В. Агафонова – Київ, 2002. – 192 с.
2. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку: навч посіб. / В. С. Білоусько, М. І. Беленкова. – К.: Алерта, 2010. – 402
3. Боднар Т.В. Теоретичні проблеми виконання договірних зобов'язань (цивільно-правовий аспект): дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Боднар Тетяна Валеріївна; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 442 с.
4. Бурак І. О. Проблема тлумачення та визнання поняття «розрахунки» / І. О. Бурак // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2010. - Вип. 7(1). – С. 209-214. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2010_7\(1\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2010_7(1)_26).
5. Васьковський О. В. Правове регулювання відносин за договором на розрахунково-касове обслуговування [Текст] : Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Васьковський Олег Вікторович ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. - Л., 2004. - 18 с.
6. Гончаренко В.Г. Юридичні терміни: тлумачний словник / В.Г. Гончаренко, П.П. Андрушко, Т.П.Базова. – К.: Либідь, 2004. – 320 с.
7. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України №436-IV від 16.01.2003 р. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=436-15>.
8. Ефимова Л.Г. Банковские сделки: право и практика: Монография / Л.Г. Ефимова. – М.: НИМП, 2001. – 276 с.
9. Загородній А.Г. Консолідація обліково-аналітичної інформації / А.Г. Загородній // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку : збірник наукових праць; відповідальний редактор О.Є. Кузьмін. – Львів : Видавництво Львівська політехніка, 2012. – С. 92-99.

10. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

11. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 05.04.2001 № 2346-III. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>

12. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/922-19/page>

13. Костенко Л. Особливості розрахунків та відповідальність за поставками товарів бюджетним установам / Леся Костенко // Юридичний журнал. – 2005. - № 5.

14. Ленъ В. Обліково-аналітична система підприємства: обґрунтування визначення, модель // Проблеми і перспективи економіки та управління : науковий журнал / Черніг. нац. технол. ун-т. – Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2016. – № 1 (5). – с. 281-290.

15. Лісничка Т. В. Особливості класифікації розрахункових операцій підприємств / Т. В. Лісничка // Управління розвитком. – 2014. – № 15. – С. 63-66. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_15_31.

16. Лучко М.Р. Облік зовнішньоекономічної діяльності : Навчальний посібник / Лучко М.Р., Мельник Н.Г., Сисюк С.В. – Тернопіль.: ТНЕУ: Економічна думка, 2015 . – 340 с.

17. Лучко, М.Р. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Лучко, М.Р.; Жукевич, С.М.; Фаріон, А.І. – Тернопіль: Економічна думка, 2016. – 300 с.

18. Лучко М. Р. Контроль якості внутрішнього аудиту підприємств в умовах євроінтеграційних процесів / М. Р. Лучко, Н. М. Пилипчук // Бізнес Інформ . – 2015 . - № 7 . – С . 229 – 234 .

19. Мельник Н. Транспарентність обліку як складова сприятливості ведення бізнесу в Україні / Н. Мельник // Бухгалтерський облік і аудит. - 2015. – № 4. – С. 10-17. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2015_4_3

20. Мельник Н. Г. Історичні та міжнародні аспекти обліку іноземної валюти / Н. Г. Мельник // Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. - 2016. - Вип. 12. - С. 505-508

21. Мельник Н.Г. Еволюція підходів до визначення ефективності / Н.Г. Мельник, Н.М. Зорій // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. – №4 (14). – с. 182-184.

22. Міжнародний менеджмент : навчальний посібник для ВНЗ / П.І. Юхименко та ін. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 487 с.

23. Постанова Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>

24. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків: Закон України від 18.09.2012 // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 199.

25. Хірс Я. О. Поняття «форми» розрахунків: сутність та позиція законодавця / Я. О. Хірс // Актуальні проблеми права: теорія і практика. - 2010. – № 18. – С. 544-550. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/app_2010_18_79.

26. Хорунжак Н. М. До питання обліку дебіторської заборгованості в бюджетних установах / Н. М. Хорунжак, Л. О. Гуцайлюк // Галицький економічний вісник : Науковий журнал. – Тернопіль. – 2009. – № 1 (22).– С.151-156.

27. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

28. Accounting in Ukraine under implementation of the European legislation: monograph / M. Luchko, N. Khorunzhak, I. Benko [et al.]; under the guidance M. Luhcko. - Ternopil : TNEU, 2017. - 232 p.

29. Luchko, M. R. Accounting: Functional Approach / M. R. Luchko // Practical Science Edition "Independent Auditor" . 2016, Vol. 3 Issue 17, p. 7-11.

Результат перевірки на плагіат курсової роботи

«Особливості обліку розрахунків у міжнародній діяльності»

студента групи ОМом-11 Гейни Миколи Ігоровича

Etxt Антиплагиат Etxt.ru - биржа контента

Файл Правка Вид Операции Справка

Стандартная Экспресс Глубокая На реферат

Пакетная проверка Проверка сайта SEO проверка Проверка картинок

Проверить уникальность Игнорировать домены:

Редактор Адрес: http:// Страница

Текст(36977):

1. Економічна сутність розрахунків
Значення розрахунків в економіці країни полягає в перерозподілі грошових ресурсів між учасниками ринку та інших взаємовідносин. У системі розрахунків втілюється основна суспільна функція грошей - виступати як спосіб оплати. Правильна побудова розрахунків в економіці країни сприяє зміцненню договірної і розрахункової стійкості, виконанню зобов'язань відносно поставок продукції в певному асортименті і якості, підвищенню відповідальності за дотримання платіжної дисципліни, зменшенню дебіторської та кредиторської заборгованостей, прискоренню оборотності грошових коштів і, тому поліпшенню фінансового становища господарських суб'єктів.
В економіці України виникають різні розрахункові відносини: між державою і юридичними особами, державою і фізичними особами, юридичними та фізичними особами, між юридичними особами, між фізичними особами.
Об'єктами розрахункових операцій можуть бути операції товарного і нетоварного характеру. До товарних операцій належать розрахунки між компаніями за реалізовані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи та надані послуги, а до нетоварним - розрахунки з бюджетом за податками і платежками, з погашення кредитів, позик і сплату відсотків, перерахування страхових внесків, розрахунків з різними дебіторами і по кредиторам нетоварного операцій і т. п. Отже, розрахунки виникають з приводу сплати податків, розрахунків за товари, послуги, виплати пенсій, допомоги, стилендій, оплати праці і т.д. Розрахункові взаємоз'язки вітчизняних підприємств поєднують у собі такі елементи [2, с. 21]:

- учасники розрахунків - постачальник і покупець, одержувач коштів та їх платник;
- об'єкт розрахунків - товари, послуги, роботи, інші активи, фінансові активи, фінансові вимоги і зобов'язання;
- установи, через які здійснюються платежі - суб'єкти банківської системи (банки та розрахункові центри, клірингові заклади);
- посередники - факторингові компанії, а також поручителі.

Зазначимо, що у більшості нормативних документів, які використовуються для регулювання розрахунків в економіці України, їх визначення відсутнє, хоча розрахунки супроводжують усі підприємства без винятку, а отже, є суттєвим об'єктом обліку, аналізу та контролю. Крім цього важливим для трактування терміну «розрахунки» є також підходи та критерії щодо їх визнання, а також вимоги до відображення в системі обліку.

Журнал: Автопрокрутка Очистить журнал

[22:55:09] Info Найдено 1% совпадений по адресу: https://vk.com/docs?act=chek_preview_mkhkuzet_m-0xhhe-1490409030x0x0-42183307x0x0-203271070x0x01-60x0x0303027104

[22:55:40] **Yah** Найдено 1% совпадений по адресу: <https://sites.google.com/site/finansipov/samoslijne-opracuvanna>

[22:55:47] Возникла ошибка при загрузке страницы из запроса №184-1 (21000 миллисек): [\(Удаленный хост принудитель](https://docs.dtkr.ua/doc/1045_5317_0(Сохраненная копия))

[22:55:55] **Go** Найдено 1% совпадений по адресу: <https://www.volynnews.com/faq/>

[22:56:00] **Go** Найдено 1% совпадений по адресу: <http://konf.amsto.com.ua/wp-content/uploads/2014/08/сборник2.pdf>

[22:56:03] **Yah** Найдено 1% совпадений по адресу: http://ua-referat.com/Методология_оцінки_фінансової_діяльності_банку

[22:56:03] **Go** Найдено 1% совпадений по адресу: http://studopedia.com.ua/1_12982_pitannya-formi-mizhnarodnih-rozrahunkiv-ta-faktori-ih-viboru-u-mizhnarodnih-komertsijnih-vidnosinah

[22:56:04] **Go** Найдено 1% совпадений по адресу: http://pidruchniki.com/finansiv/doskonalennya_sistemi_mizhnarodnih_bankivskih_rozrahunkiv

[22:56:04] **Yah** Найдено 1% совпадений по адресу: http://www.2fj.ru/bankovskoe_birzhevoe_delo_1_straxovanie/bezgotivkovi_rozrahunki_v_inozemnij_php

[22:56:15] Возникла ошибка при загрузке страницы из запроса №202-2 (20984 миллисек): <https://hromadske.ua/posts/natsbank-rozhilane-perekhid-iz-zaboronenohto-1s-na-inshe-proh>

[22:56:19] **ВНИМАНИЕ! Уникальность может быть определена некорректно! (Обнаружено ошибок: 31%)**

[22:56:19] **Уникальность текста 78%** (Проигнорировано подстановок: 0%) (Проигнорировано цитат: 6%)